

LETO
3JESENICE-
FUŽINE

TOVARNIŠKI

VESTNIK

KRAJSKE
INDUSTRIJSKE
DRUŽBE

ŠPORTNE IGRE KID

Jeseniška železarska delovna družina piše novo stran športnega razmaha v Jugoslaviji. Nad 300 tekmovalcev

Sredi razburkanih dni, ko je narod potreboval odvrnitve od razburjenj in zavajanj po mednarodnih dogodkih, ko je sama kraljevska oblast pozvala in objavila najpametnejše zadržanje države in državljanov, so bile za 9. in 10. september napovedane velike športne igre sodelavcev železarske delovne družine na meji domovine. Mnogi lahkoverni in morda tudi posejani zavajalci so pričakovali, da bodo v potrditev nervoznosti v tem kraju seveda takoj odpovedane te prireditve in da bo tako podano novo sredstvo za razširjanje razburljivih vesti. Toda mi vemo, kdo vodi državo, in vemo, da je treba sporočilom državne oblasti verjeti, zato smo izvedli športne nastope v polnem obsegu in ustvarili sredi pretiranega razburjenja nekaterih svetel dokaz miru med prebivalstvom.

Na športnem stadionu KID je zaplapolala državna zastava in oznanila prve velike poletne športne nastope delovnih

tovarišev in tovarišic naše delovne vzajemnosti.

V spominu so še prve zimsko-športne — smučarske prireditve sodelavcev KID, ki so bile izvedene letošnjo pomlad na smučiščih v Kranjski gori. Takrat je nastopilo na smučeh nad 600 tekmovalcev, spremljala pa jih je družina nad 2000 delavskih tovarišev in svojcev. Ta smuški nastop jeseniških kovinarjev je bil do danes gotovo največja zimsko-športna prireditev v Jugoslaviji sploh, zato ne bo ostal samo v spominu udeležencev in prebivalstva visoke Gorenjske, nego nov dogodek na polju razmaha zimskega športa med široke plasti ljudstva, kot simbol skupnosti v delovnih vzajemnostih in kot znak razumevanja vodstva podjetja za koristi telesnovzgojnih prizadevanj v domovini.

Poleg teh zimsko-športnih iger je KID organizirala sedaj še poletne športne nastope za vse svoje sodelavce in svojce.

Mednarodni telovadec Pristov pri skoku ob palici

V kovinarski športni družini tekmujejo tudi dekleta

Na preurejenem športnem prostoru SK Bratstva je dana možnost gojitve domala vseh športnih in lahkoatletskih panog, v vrstah sodelavcev KID pa so požrtvovalni športniki — organizatorji in tekmovalci ter tudi telovadci mednarodnega slovesa, zato so dosegle prireditve večji obseg in bile zanimive tudi za razvijane gledalce. Telesna vzgoja ni nikoli namen sama sebi. Vse športne ustanove, vsi pravi športniki in tudi prvaki sami zavračajo misel, da bi bil cilj športa doseči in gledati vrhunske nastope poedincev, nego podčrtavajo namen pridobiti široke plasti naroda k plemenitim tekmam na športnih poljih, k zdravju duha in telesa. Tak je tudi prvi namen naših športnih iger!

Zgodovina nam hrani sporočila iz dobe pred tisoči leti, ki izpričujejo, kako so kulturni narodi že v tisti dobi stremili za smotreno telesno vzgojo ljudstva. Obstojale so vzorne šole za telesno vzgojo in kulturo nastopa igralskih prizorov. Mali, prav neznatni narodi po številu so ustvarjali zgodovino s svojo kulturno močjo, v kateri sta poleg eksaktnih ved

Gojenci kovinarske šole KID so dosegli lepe uspehe

in filozofije zavzemala važno mesto prav telesna vzgoja in teater. Vojne in orožja niso bile znak kulture in moči narodov, nego je bil ta znak le notranja dovršenost in plemenitost, ki pa teži čim dalje od nožev in pokoljev ter zmaguje z duhovno nadvrednostjo. Toda pozneje je začela zmagovati sila. Skoro ni kakega kulturnega spomenika več na zemlji, katerega ne bi oskrunila strast sile. Tako smo dobili vmesne dobe, ki so povsem zanemarile plemenitost vzgojo.

Medtem ko je sila in ko je orožje premagljivo, ostanejo kulturne vrednote narodov večne in nepremagljive. Tako vidimo, kako nosi vzgoja s seboj že tisočletja vse tiste lepote, ki so včasih vzgajale, kako čitamo po raznih šolah o plemenitostih in o kulturi klasičnih narodov ter rabimo njihove smernice, besede in stavke. S kulturo in plemenitostjo so narodi rasli, z orožjem so propadali.

Nova doba se je v velikih meri vrnila zopet k športni vzgoji. Športno vzgojo so vzele v svoj program vse vzgojne ustanove — šole. Poleg čisto samolastnih športnih ustanov in društev, okrog katerih so se zbrali idealisti, so bile gojitve športa vnešene v programe različnih društev, da celo v programe čisto kulturnih, verskih in celo političnih društev. Šport je pridobil na veljavi. Ako omenimo, da je bilo pred nekaj dnevi sprejetih prvih 20 kandidatov v jugoslovensko visoko šolo za telesno vzgojo naroda, potem vidimo, da je telesna vzgoja dobila najvišjo — akademsko učno ustanovo tudi v naši državi. Ustanovljena je visoka šola telesne vzgoje v Beogradu. Vsako nadaljnje utemeljevanje športnega pokreta je nepotrebno. Le to bi bilo še važno omeniti, da so kakor pisatelji (Pen-klub), kakor ostali umetniki (umetniške razstave, gledališke predstave) tudi športniki skušali nastopiti za zblizanje in sožitje narodov (mednarodne tekme) v prikazovanju kulture in plemenitih tekem in so važni tudi iz teh ozirov, kajti marsikateri posameznik in tudi narod je zvedel za naš narod potem, ko je slišal za uspeh naše zastave na športnem polju.

Če so torej posvetili športni vzgoji toliko važnost državni krogi, če so dose-

gali velike uspehe idealisti sami in če so jemali šport v svoj program celo taki, ki so potrebovali »športnike« le za svoje namene, za ustvarjanje razlik, razredov in kast in skupin in barv in grup, zakaj bi v čistem namenu popularizacije športa med širše plasti ljudstva ne nastopale na tem polju delovne vzajemnosti, vzajemnosti sodelavcev po tovarnah in kmetov po deželi same iz lastnih iniciativ za čisti namen sožitja, zdravja in lepote.

Gojitve športa po delovnih vzajemnostih in kmetijskih skupnostih imajo in bi imele največjo možnost popularizirati to koristno kulturo med vsem ljudstvom. Na drugi strani pa je za delovne vzajemnosti zelo važno in prav, da gojijo vzajemnost in sožitje. Nehala je doba, ko je med delovnimi skupnostmi vedno kdo ribaril in hujskal in gledal na spore, minil je čas, ko je vedno nekdo govoril, da je tu klasa, da je na svetu neobhodno potrebno, da so razredi, da so razprtije, da bo dotični lahko od tega živel. Delovne vzajemnosti so vrgle tisti kvač stran in postavile za cilj delo in napredek in skupna prizadevanja za boljše, za boljše vsem

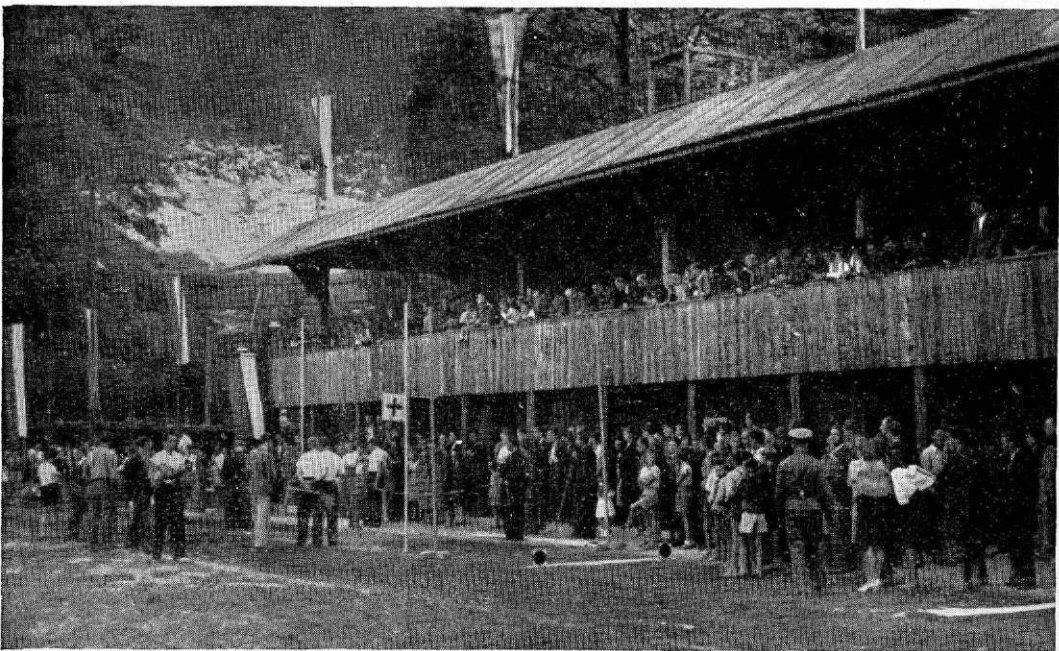
sodelavcem, svojcem in domovom in kraju in državi, gospodarsko in kulturno. Minil je čas, ko so nekateri hoteli, da mora delovni človek živeti v neki zavesti manjvrednosti samo zato, da bodo agitatorji lahko dobro živeli in se pregibali. Kakor imajo naši izleti namen medsebojnega spoznavanja, gojitve sožitja in zavesti družnosti pri delu za iste cilje, boljše za vse, tako imajo izleti tudi poudarek skupnosti sodelavcev brez razlike. Če smemo in moramo toliko dni skupaj delati pod povelji, ki so pri delu pač potrebna, naj nas to ne razdvaja, nego naj nas druži v razumevanju, in naj nam bo dovoljeno tudi v skupnosti preživeti dan v najlepšem razpoloženju, ko se najdemo med seboj kot sodelavci celote brez povelj. V istem smislu skupnosti nas vseh, ki delamo pod gozdom jeseniških in javorniških dimnikov za procvit podjetja, za lastni obstanek, za dobro kraja in tudi tistih, ki nas bi radi kritizirali, so bile namenjene tudi te naše skupne športne prireditve. Sodelavec vadi in tekmuje, sodelavec vodi in organizira, delovna skupnost pa pomaga.

Šport je ena izmed plemenitih tekem, v bistvu pa je gojitev zdravja. Šport je jačanje volje, je zmaga prizadevanj, je brez protekcij in čist. Nihče ga ne bo mogel zavračati. Naša skupnost mu je pokazala novo pot, pot med delovne vzajemnosti po jugoslovanski domovini.

Športne igre so uspele tudi kot prireditve, kar je razvidno iz rezultatov in udeležencev. Prijavljenih je bilo sicer več, toda nekateri so odšli na orožne vaje, drugi odstopili po nepotrebnem. Gledalcev je bilo v soboto manj, v nedeljo pa 2750, kar je za Jesenice visoka številka. Med tekmovalci sta nastopala tudi mednarodna telovadca g. Natlačen in g. Pristov v nekaterih disciplinah. O rezultatih in podrobnostih poročajo druga poročila v listu.

ČITAJTE

navodila o obrambi pred letalskimi napadi v zadnji, v današnji in v prihodnji številki!

Tekmovanja pred tribuno, kjer so ob navzočnosti upravnega svetnika in ravnatelja gosp. Pfeiferja prisostvovali gostje

Posebno zanimiv je bil nastop obratnih posad, ko so merile svoje moči. Po hudi borbi žično predvaljarno so močni martinari osvojili pokal

Še nekaj pripomb k športnim igram KID

Prve športne igre KID so bile prirejane v času, ko na vzhodu in zapadu govorijo orožje svojo smrtno pesem, katere odmev sega daleč po svetu, vse do meja naše zemlje. Odmev vojne je tudi med nami razrahljal vero v mir in ustvarja razpoloženje »vojne psihoze«. Potrebno je bilo mnogo dela, da se je »nevernim Tomažem« pokazalo, da ni povoda za razburjenje, ter da se bodo športne igre izvedle v celoti. Ko so bili že razdeljeni letaki in razporedi športnih iger, so še prihajali nekateri in iznašali razloge, ki naj bi nas prepričali, da »med narodom ni razpoloženja«, ter da bodo igre doživele polom. Spričo takih razmer je bila organizacija cele prireditve zelo otežkočena in je delo vseh predpriprav slonelo samo na dveh osebah.

Dan prireditve se je bližal. Zanimale so nas samo še napovedi o vremenu, ki so obetale toplo jesensko brezvetrno vreme, torej vreme, kakršnega smo si vsi želeli. V zadnjem trenutku smo napravili verjetnostni račun sodelujočih, črtali smo od prijavljenih one, ki so bili vpoklicani, a vendar jih je ostalo še kakih dve sto, dovolj, da se igre lahko nemoteno izvedejo.

Igrišče SK »Bratstva« je bilo vzorno pripravljeno, začrtane proge za teke, urejena doskočišča in ostale naprave so dale okrašenemu igrišču praznično lice. Športni prostor se je napolnil z nastopajočimi tekmovalci, med katerimi smo videli priznane lahko-atlete, telovadce in telovadke ter fante z dežele, katerim so naše prireditve bile »športni krst«. Preko 200 sodelavcev, svojcev in svojek je nastopilo kot 336 tekmovalcev v vseh panogah v lahki atletiki, hitri hoji, vlečenju vrvi in nogometu. Dva dni so polnili igrišče in izvajali program naših iger točno po sporedu. To so bile igre Kranjske industrijske družbe. Toda ne moremo reči, da so to bile samo igre, prešibek, prebled je izraz, in tega, kar obsega, niti približno ne izčrpa. To je bilo življenje, resnično življenje športnega delavstva, ločenega od vplivov zunanjega sveta. Preko 2000 gledalcev se je zbralo in oklenilo v vencu okoli igrišča k skupnim igram, da bi opazujočemu du-

hu prikazalo športno življenje, da bi ljudi odtegnilo vsakdanjim malenkostim, od vojnih grozot in poročil dnevnega časopisa, ter jim misel, ki se kakor reka, ki ponika, zdaj kaže razločno, zdaj zopet skriva pod oklep vsakdanjih brig, razgrnilo na razločen način: »da je v zdravem telesu zdrav duh!«

Prve poletne športne igre KID so za nami. Uspele so popolnoma ter pokazale, da se v naši sredini skrivajo lahkoatletski talenti, ki bodo ob primernem treningu častno zastopali jeseniški lahkoatletski šport.

Dne 18. avgusta t. l. je delavstvo tvrdke »Bač'a« izvedlo svoje športne igre in v svrhu primerjave navajamo uspehe, dosežene v Borovu in na Jesenicah; navajamo samo prva mesta:

Izpuščene so nekatere discipline, ki v Borovu niso bile na programu. Po pri-

merjavi se vidi, da naši tekmovalci prav malo zaostajajo za svojimi tovariši iz Borova, skoro bi rekli, da jih v nekaj disciplinah celo prekašajo. Zato smemo trditi, če bi bili naši tekmovalci deležni toliko pozornosti in športne vzgoje, kakor sodelavci iz Borova, bi bili naši uspehi še mnogo boljši.

Tekmovalci, ne počivajte na doseženih rezultatih! Vaši uspehi naj vam bodo pobuda za nove napore in nove borbe. Trenirajte in pripravljajte se za »zimске igre KID«, ki bodo letos na Jesenicah v prvi polovici zime. Utrujate se, da vas bodo napori našli pripravljene!

Vsem tekmovalcem k njihovim uspehom čestitamo, onim pa, ki so pomagali pri izvedbi športnih iger, najiskrenejša zahvala.

Vodstvo
športnih prireditev
KID.

Bač'a, Borovo:

KID, Jesenice:

Seniorji:

Tek na 100 m
Tek na 400 m
Tek na 800 m
Skok v daljino
Skok v višino
Skok s palico
Met krogla
Met diska
Met kopja
Troskok
Štafeta 4 × 100 m

Popovič 11.05 sek.
Pišl 58.00 sek.
Dreiseit 2,11 min.
Pišl 5.32 m
Kovač 1.55 m
Gregurevič 2.80 m
Pech 11.15 m
Kovač 31.10 m
Pech 38.85 m
Pišl 12.00 m
Borovo 49.08 sek.

Thuma 12.00 sek.
Zavrl 53.08 sek.
Pohar 2,12 min.
Pohar 5.78 m
Malenšek 1.65 m
Pristov 3.01 m
Pristov 11.05 m
Cink 28.31 m
Majnik 44.81 m
Malenšek 12.06 m
Jesenice 49.05 sek.
(Javornik)

Seniorke:

Tek na 60 m
Skok v daljino
Skok v višino
Met krogla
Met diska

Brlić 9.02 sek.
Stojanović 3.95 m
Stojanović 1.25 m
Stojanović 7.92 m
Stojanović 25.02 m

Hafnar 9.04 sek.
Kržišnik 4.22 m
Pohar 1.25 m
Pohar 6.31 m
Torkar 17.05 m

Juniorji:

Tek na 100 m
Skok v daljino
Skok v višino
Met krogla
Met diska
Met kopja
Štafeta 4 × 100 m

Martin 13.00 sek.
Maksimović 5.09 m
Stanišić 1.50 m
Lauber 13.28 m
Lauber 33.10 m
Lauber 39.30 m
Borovo 52.02 sek.

Novak 12.04 sek.
Malej 5.69 m
Vister 1.55 m
Klinar 11.84 m
Bertoncelj J. 32.65 m
Bertoncelj J. 37.30 m
Jesenice 49.07 sek.
(Vaj. šola)

Pregled rezultatov

Tek na 100 m

Seniorji:

1. Thuma Slavko, Žel. oddelek	12,0 sek.
2. Zavrl Rudolf, Javornik	12,1 "
3. Ulčar Ivan, Strojni	12,2 "
4. Natlačen Fric, Javornik	12,3 "
5. Pohar Avgust, Ekonomat	12,6 "

Prijavljenih 44, nastopilo 16.

Juniorji:

1. Novak Otmar, Jeklarna	12,4 sek.
2. Prevc Peter, Vaj. šola	12,5 "
3. Malej Valentin, Vaj. šola	12,6 "
4. Vister Marjan, Vaj. šola	12,8 "
4. Pochila Bojan, Žič. valj.	12,8 "
5. Miceli Leo, Jeklarna	12,9 "
5. Novak Ciril, Jeklarna	12,9 "

Prijavljenih 16, nastopilo 12.

Tek na 400 m:

Seniorji:

1. Zavrl Rudi, Javornik	53,8 sek.
2. Zupan Mirko, Ekonomat	56,6 "
3. Benedičič Mirko, Javornik	57,4 "
4. Miceli Marjan, Vaj. šola	57,6 "
5. Jamar Viktor, Javornik	58,0 "

Prijavljenih 23, nastopilo 8.

Juniorji:

1. Prevc Peter, Vaj. šola	57,4 sek.
2. Miceli Leo, Jeklarna	58,0 "
3. Blatnik Boris, Žič. valj.	58,8 "

Prijavilo 5, nastopilo 3.

Tek na 800 m:

Seniorji:

1. Pohar Avgust, Ekonomat	2,12 min.
2. Zupan Mirko, Ekonomat	2,13 "
3. Benedičič Mirko, Javornik	2,16 "
4. Kozjek Vinko, Strojni	2,21 "
5. Jamar Viktor, Javornik	2,25 "

Prijavljeni 13, nastopilo 9.

Juniorji:

1. Bertoncely Jože, Vaj. šola	2,16 min.
2. Stana Roman, Opekarna	2,19 "
3. Ravnikar Rado, Žel. oddelek	2,21 "
4. Gmeinar Janez, Javornik	2,30 "
5. Žabkar Jože, Vaj. šola	2,35 "

Prijavljenih 3, nastopilo 6.

Tek na 3000 m z naravnimi zaprekami:

Seniorji:

1. Benedičič Mirko, Javornik	12,57 min.
2. Smolej Franc, Cevarna	13,03 "
3. Mikelj Ludvik, Žel. oddelek	13,06 "
4. Prešern Franc, Javornik	13,35 "
5. Razingar Stanko, Jeklarna	13,37 "

Prijavljenih 32, nastopilo 16.

Juniorji:

1. Stana Roman, Opekarna	13,27 min.
--------------------------	------------

Prijavljena 2, nastopilo 1.

Tek čez zapreke na 110 m:

Seniorji:

1. Ulčar Janko, Strojni	18,02 sek.
2. Zwischenberger A., Strojni	18,05 "
3. Thuma Slavko, Žel. oddelek	18,09 "
4. Oblak Stanko, Jeklarna	19,01 "
5. Bertoncely Albin, Jeklarna	19,03 "

Prijavljenih 17, nastopilo 7.

Juniorji:

1. Klinar Tone, Javornik	18,02 sek.
2. Novak Otmar, Jeklarna	18,05 "
3. Žabkar Jože, Vaj. šola	19,08 "
4. Prevc Peter, Vaj. šola	19,09 "
4. Jeram Zvonko, Vaj. šola	19,09 "
5. Malej Valentin, Vaj. šola	20,00 "

Prijavljenih 5, nastopilo 11.

Skok v daljavo:

Seniorji:

1. Pohar Avgust, Ekonomat	5,78 m
2. Malenšek Jože, Strojni	5,67 "
3. Natlačen Fric, Javornik	5,50 "
4. Mitrovič Panto, Strojni	5,41 "
5. Markež Ivan, Glav. pis.	5,27 "

Prijavljenih 35, nastopilo 14.

Juniorji:

1. Malej Valentin, Vaj. šola	5,68 m
2. Klinar Tone, Javornik	5,65 "
3. Vister Marjan, Vaj. šola	5,60 "
4. Jeram Zvonko, Vaj. šola	5,47 "
5. Novak Otmar, Jeklarna	5,20 "

Prijavljenih 19, nastopilo 15.

Skok v višino:

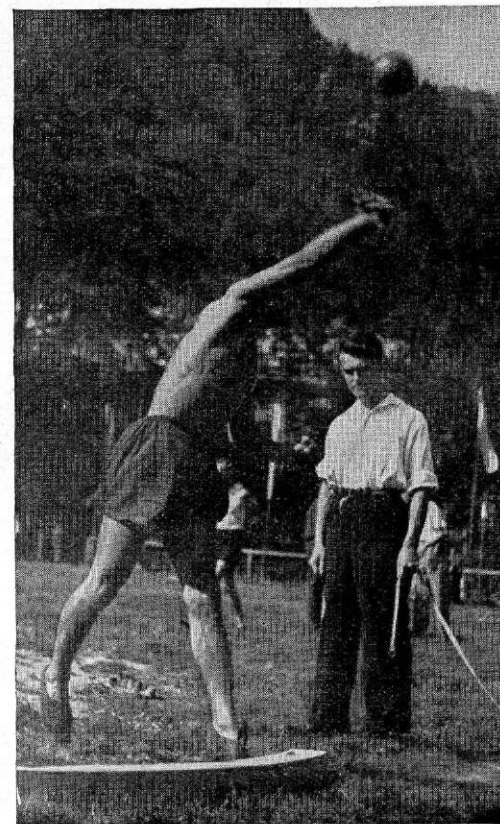
Seniorji:

1. Malenšek Jože, Strojni	1,65 m
2. Natlačen Fric, Javornik	1,55 "
2. Grošelj Tone, Žič. valj.	1,55 "
3. Rauhekar Tomaž, Jeklarna	1,45 "
3. Bertoncely Albin, Jeklarna	1,45 "
4. Košir Jože, Žel. oddelek	1,43 "
4. Ilija Ivan, Cevarna	1,43 "
5. Pohar Avgust, Ekonomat	1,36 "

Prijavljenih 5, nastopilo 10.

Juniorji:

1. Vister Marjan, Vaj. šola	1,55 m
1. Klinar Tone, Javornik	1,55 "
2. Miceli Leo, Jeklarna	1,50 "
3. Bertoncely Jože, Vaj. šola	1,46 "
3. Malej Valentin, Vaj. šola	1,46 "
4. Ropret Milan, Javornik	1,36 "

Uspel met krogle zmagovalca

4. Miceli Marjan, Vaj. šola	1,36 "
5. Torkar Rado, Vaj. šola	1,26 "
5. Kodrič Janez, Vaj. šola	1,26 "
5. Klinar Anton, Vaj. šola	1,26 "

Prijavljenih 19, nastopilo 12.

Skok s palico:

Seniorji:

1. Pristov Janko, Žičarna	3,01 m
2. Noč Franc, Jeklarna	2,90 "
3. Zwischenberger A., Strojni	2,51 "
4. Likovič Stanko, Cevarna	2,18 "

Prijavljenih 17, nastopilo 6.

Juniorji:

1. Klinar Tone, Javornik	2,80 m
2. Vister Marjan, Vaj. šola	2,61 "
3. Jeram Zvonko, Vaj. šola	2,37 "

Prijavljenih 5, nastopilo 3.

Troskok:

Seniorji:

1. Malenšek Jože, Strojni	12,06 m
2. Thuma Slavko, Žel. oddelek	10,75 "
3. Saksida Ivan, Cevarna	10,45 "
4. Markež Ivan, Glav. pis.	10,44 "
5. Miceli Marjan, Vaj. šola	10,11 "

Prijavljenih 16, nastopilo 7.

Juniorji:

1. Klinar Tone, Javornik	11,30 m
2. Cof Metod, Jeklarna	11,10 "
3. Malej Valentin, Vaj. šola	11,02 "
4. Vister Marjan, Vaj. šola	10,74 "
5. Valentič Stane, Javornik	10,45 "

Prijavljenih 10, nastopilo 10.

Met krogle (7 kg):

Seniorji:

1. Pristov Janko, Žičarna	11,05 m
2. Zavrl Rudi, Javornik	9,94 "
3. Bregant Matevž, Strojni	9,78 "
4. Mitrovič Panto, Strojni	9,62 "
5. Pirc Oto, Cevarna	8,68 "

Prijavljenih 32, nastopilo 11.

Juniorji (5 kg):

1. Klinar Tone, Javornik	11,84 m
2. Miceli Leo, Jeklarna	11,42 "
3. Malej Valentin, Vaj. šola	11,34 "
4. Potočnik Jože, Strojni	10,27 "
5. Bertoncely Jože, Vaj. šola	10,18 "

Prijavljenih 10, nastopilo 10.

Gospa dr. inž. Klinarjeva razdeljuje darila zmagovalcem posameznih panog v prisotnosti gen. ravnatelja Noota, ki je v družbi tehn. ravnatelja dr. inž. Klinarja oba dneva športnih iger prisostvoval tekmam svojih kovinarjev

Met diska:

Seniorji (seniorski):	
1. Cink Vladimir, Strojni	28,31 m
2. Rauhekar Tomaž, Jeklarna	28,00 „
3. Zavrl Rudi, Javornik	27,47 „
4. Natlačen Fric, Javornik	27,41 „
5. Malenšek Jože, Strojni	25,82 „
Prijavljenih 21, nastopilo 12.	

Juniorji (juniorski):

1. Bertoncelj Jože, Vaj. šola	32,65 m
2. Klinar Tone, Javornik	28,61 „
3. Ravnikar Rado, Žel. oddelek	26,82 „
4. Miceli Leo, Jeklarna	26,22 „
5. Zabkar Jože, Vaj. šola	23,31 „
Prijavljenih 7, nastopilo 6.	

Met kopja:**Seniorji (seniorski):**

1. Majnik Maks, Strojni	44,81 m
2. Grošelj Tone, Žič. valj.	40,68 „
3. Mitrovič Panto, Strojni	40,38 „
4. Cink Vladimir, Strojni	33,52 „
5. Zwischenberger Ad., Jeklarna	32,90 „
Prijavljenih 22, nastopilo 12.	

Juniorji (juniorski):

1. Bertoncelj Jože, Vaj. šola	37,30 m
2. Bertoncelj Albin, Jeklarna	36,10 „
3. Zabkar Jože, Vaj. šola	35,60 „
4. Jeram Zvonko, Vaj. šola	35,50 „
5. Klinar Tone, Javornik	33,35 „
Prijavljenih 8, nastopilo 8.	

Posameznikov skupno prijavljenih 386
nastopilo 225

D a m e**Tek na 60 m:**

1. Hafner Anica, Ekonomat	9,04 sek.
2. Kržišnik Julka, Opekarna	9,05 „
3. Čemažar Iva, Javornik	10,00 „
3. Ogrinc Mici, Jeklarna	10,00 „
4. Torkar Danica, Strojni	10,01 „
5. Praček Lojzka, Mezd. urad.	10,02 „
Prijavljenih 13, nastopilo 10.	

Skok v daljavo:

1. Kržišnik Julka, Opekarna	4,22 m
2. Hafner Anica, Ekonomat	4,09 „
3. Jeram Klavdija, Žel. oddelek	3,65 „
4. Ogrinc Mici, Jeklarna	3,64 „
5. Čemažar Iva, Javornik	3,63 „
Prijavljenih 12, nastopilo 10.	

Skok v višino:

1. Pohar Silva, Mezd. urad.	1,25 m
2. Jeram Klavdija, Žel. oddelek	1,20 „
3. Čemažar Iva, Javornik	1,18 „
4. Hafner Francka, Opekarna	0,95 „
Prijavljenih 6, nastopilo 6.	

Met krogle:

1. Pohar Silva, Mezd. urad.	6,31 m
2. Torkar Danica, Strojni	6,13 „
3. Čemažar Iva, Javornik	5,38 „
4. Otrin Lojzka, Žičarna	5,29 „
5. Medja Cilka, Žičarna	4,70 „
Prijavljenih 8, nastopilo 6.	

Met diska:

1. Torkar Danica, Strojni	17,05 m
2. Jeram Klavdija, Žel. oddelek	15,05 „
3. Hafner Francka, Opekarna	14,46 „
4. Pohar Silva, Mezd. urad.	14,25 „
5. Medja Cilka, Žičarna	10,43 „
Prijavljenih 7, nastopilo 6.	

Dam posameznic skupno prijavljenih 46
nastopilo 38

Moštva:

Hitra hoja: I. Ekonomat,
II. Jeklarna,
III. Cevarna.

Prijavljenih 30, nastopilo 9 (posameznikov).

Vlečenje vrvi: I. Jeklarna,
II. Žična valjarna,
III. Železniški oddelek.

Prijavljenih 132, nastopilo 48.

Štafeta 4 × 100 m: I. Javornik,
II. Vajenska šola,
III. Jeklarna,
IV. Žel. oddelek.

Prijavljenih 16, nastopilo 16.

Skupno prijavljenih 610, nastopilo 336.

Nagrade za sodelavce**I. nagrado prejmejo:**

Benedičič Mirko, Jvk. I.
Natlačen Fric, Jvk. II.
Zupan Mirko, Kašta
Ulčar Janko, Elektr.
Zavrl Rudolf, Jvk. I.
Mitrovič Panto, Strojni
Grošelj Anton, Žična valj.
Noč Franc, Hrenovca
Malenšek Jože, Strojni
Pristov Janko, Žičarna
Cink Vlado, Strojni
Majnik Maks, Strojni

Malej Valentin, Vaj. šola
36 točk
Bertoncelj Jože, Vaj. šola
38 točk

Zwischenberger Ad., Mart.
Saksida Ivan, Cevarna
Bregant Matevž, Strojni
Rauhekar Tomaž, Plavž
Iskra Franc, Strojni

II. nagrado prejmejo:

Smolej Franc, Cevarna
Brun Viktor, Strojni
Kozjek Vinko, Strojni
Oblak Stanko, Hrenovca
Miceli Marjan, Vaj. šola
Svetlin Bernard, Plavž
Bertoncelj Albin, Martin.

III. nagrado prejmejo:

Mikelj Ludvik, Želez. odd.
Jamar Viktor, Jvk. I.
Likovič Stanko, Cevarna
Košir Jože, Želez. oddelek
Pirc Oto, Cevarna

Nagrade za svojce, juniorje in dame**I. nagrado prejmejo:**

Stana Roman, Opekarna
Thuma Slavko, Želez. odd.
Pohar Avgust, Ekonomat
Novak Otmar, Martin.
Prevc Peter, Vaj. šola
Malej Valentin, Vaj. šola
Vister Marjan, Vaj. šola
Klinar Tone, Jvk.
Miceli Leon, Laborat.
Bertoncelj Jože, Vaj. šola
Bertoncelj Albin, Martin.
Pohar Silva, Mezd. urad.

Torkar Danica, Livarna
Jeram Klavdija, Želez. odd.
Kržišnik Julijana, Opekarna
Hafner Anica, Ekonomat

Blatnik Boris, Žična valj.
Torkar Rado, Vaj. šola
Čemažar Ivica, Jvk. I.
Hafner Francka, Opekarna
Pohar Silva, Mezd. urad.
Ogrinc Marija, Martin.
Čemažar Ivica, Jvk.

II. nagrado prejmejo:

Zabkar Jože, Vaj. šola
Jeram Zvonko, Vaj. šola
Cof Metod, Martin.
Valentar Stane, Jvk.
Potočnik Jože, Strojni
Ravnikar Rado, Želez. odd.
Beravs Janez, Cevarna

III. nagrado prejmejo:

Otrin Lojzka, Zavijalnica
Medja Cilka, Zavijalnica
Jeram Klavdija, Želez. odd.
Praček Lojzka, Zavijalnica
Torkar Danica, Livarna

Uspehi posameznikov**Seniorji:**

Ime	točk
Zavrl Rudi	32
Malenšek Jože	30
Pohar Avgust	24
Thuma Slavko	24
Benedičič Mirko	22
Natlačen Fric	22
Pristov Janko	20
Ulčar Janko	16
Zwischenberger Ad.	16
Zupan Mirko	16
Grošelj Tone	16
Rauhekar Tomaž	14
Cink Vladimir	14
Mitrovič Panto	12
Majnik Maks	10
Miceli Marjan	10
Smolej Franc	8
Noč Franc	8
Mikelj Ludvik	6
Markez Ivan	6
Saksida Ivan	6
Bregant Matevž	6
Jamar Viktor	4

Kozjek Vinko	4
Prešern Franc	4
Oblak Stanko	4
Košir Jože	4
Ilija Janez	4
Likovič Stanko	4
Razingar Stanko	2
Pirc Oto	2
Bertoncelj Albin	2

Juniorji:

Ime	točk
Klinar Tone	68
Bertoncelj Jože	38
Malej Valentin	36
Vister Marjan	32
Miceli Leo	30
Prevc Peter	22
Novak Otmar	20
Jeram Zvonko	18
Stana Roman	18
Zabkar Jože	16
Ravnikar Rado	12
Cof Metod	8

D a m e :

Ime	točk
Pohar Silva	24
Jeram Klavdija	22
Torkar Danica	22
Čemažar Ivica	20
Hafner Anica	18
Kržišnik Julijana	18
Hafner Francka	10
Ogrinc Mici	10
Medja Cilka	4
Otrin Lojzka	4
Praček Alojzija	2

Pojasnilo: Posamezniki so ocenjeni: za

I. mesto	10 točk
II. „	8 „
III. „	6 „
IV. „	4 „
V. „	2 „

Tehn. ravnatelj dr. inž. Klinar, ki je uvidevno podprl športno prizadevanje jeseniških kovinarjev, govori zmagovalcem posameznih panog

Uspehi

posameznih obratov, mesta in točke za vse panoge

	teki, skoki in meti vseh tekmovalcev										hitra hoja		vlečenje vrvi		štafeta 4 × 100		sku- paj točk
	I. m	t	II. m	t	III. m	t	IV. m	t	V. m	t	m	t	m	t	m	t	
Jeklarna	1	10	8	64	3	18	3	12	6	12	II.	24	I.	60	III.	24	224
Javornik	7	70	5	40	7	42	5	20	5	10					I.	40	222
Vajen. šola	6	60	2	16	8	48	6	24	8	16					II.	32	196
Strojni	6	60	3	24	4	24	6	24	1	2							130
Žel. oddel.	1	10	3	24	6	36							III.	36	IV.	16	122
Ekomat	3	30	3	24					2	4	I.	30					88
Žič. valj.			2	16	1	6	1	4					II.	48			74
Opekarna	2	20	2	16	1	6	2	8									50
Cevarna			1	8	1	6	1	4	1	2	III.	16					38
Žičarna	2	20					1	4	2	4							28
Mezd. urad	2	20					1	4	1	2							26
Glav. pis.							1	4	1	2							6

Pojasnilo:

Mesta so se ocenjevala tako, da je dobilo I. mesto 10 točk

II. „ 8 „

III. „ 6 „

IV. „ 4 točke

V. „ 2 točki

Pri tekmi moštev:

hitra hoja 3 × 10 = 30 za I. mesto

vlečenje vrvi 6 × 10 = 60 za I. mesto

štafeta 4 × 100 4 × 10 = 40 za I. mesto

dalje za vsako panogo za II. mesto 8 točk

za III. mesto 6 točk

za IV. mesto 4 točke

V razpredelnici pomeni črka »t« »točke« črka »m« »mesto«

Čuvajte in negujte stroje, pazite na orodja

Kako poziva velika jugoslovanska podjetnost svoje sodelavce, kje je treba začeti racionalno delati, da delo ne bo predrago in da ga ne bo odvzela predraga režija

Neka velika delovna vzajemnost, ki se radi skrbnega in kvalitetnega ter smotrene dela širi po vsej Evropi in deluje tudi pri nas v korist tisočim ljudem in v korist nar. gospodarstvu, je izdala med svoje sodelavce poziv, ki ga radi značilnosti dobesedno prinašamo.

»Ne pozabite na svojega prijatelja! Vrednost stroja v pogonu je odvisna od pažnje, ki mu jo posvečamo, odnosno od dobrega mazanja njegovih pregibnih delov.

Kakor vsakdo izmed nas, tako ima svoje vsakdanje potrebe tudi stroj. Da more stroj prav in uspešno izvrševati svoje delo, je potrebno predvsem, da ga držimo čistega in da ga dobro mažemo.

Mazila morajo ustrezati namenu in ne smejo biti umazana, pomešana s prahom ali peskom ali z drugimi primesi.

Mnogo je ljudi, ki posvečajo premalo pozornosti svojim strojem in ne vodijo računa o čistoti mazil. Če smo namazali stroj z umazanijem oljem ali s kako drugo nečisto mažo, potem smo napravili več škode kot koristi. Umazanija se drži neke na ležaju in pri trenju se ta del poškoduje. Zato je dolžnost vsakogar, ki dela na stroju, ki mu delo olajšuje, da postopa s strojem kar najbolj pazljivo in da mu da tisto, kar je stroju najbolj potrebno — čisto mažo.

Pred vsakim početkom dela je treba stroj namazati, po končanem delu ga moramo temeljito očistiti.

Od časa do časa je treba tudi med obratovanjem pogledati, če je vse v redu in če se kak del ne kvari po nepotrebem.

Če opazite kje na stroju kako napako, takoj obvestite tistega, ki je odgovoren za vzdrževanje stroja, ker boste s tem rešili stroj in pomagali preprečiti veliko škodo.

Če boste stroj lepo čistili in mazali s čisto mažo, boste imeli od tega koristi najprej vi, potem pa tudi vsi ostali sodelavci v podjetju...«

Tako se čuvajo stroji, tako se zavaruje delo in pri taki skrbnosti sodelavcev od prvega do zadnjega po imeniku, bi ne bilo primerov, da bi podjetnosti zamirale v nadmoči drugih in v lastni zanemarjenosti. Ko bomo obširneje pisali o podjetnosti Bat'c, bomo navedli enega izmed njegovih uspehov — racionalno delo in sodelovanje vseh.

* * *

Po fleh leži suho zlato

Vsak najmanjši komad naših surovin je dragocene vrednosti

Niso potrebna nobena razburjenja in ni vzrokov za kake bojazni, da bi se pri našem delu pojavila jetika surovin in da bi zatemnele peči, kajti uprava in ravnateljstvo podjetja so na delu, da oskrbijo potrebno. Če je kdo do danes mislil, da je delo na višjih mestih podjetja samo ljubo kasiranje, potem gotovo dovoljno čuti ob takem času, kako daleč morajo biti uprte in zainteresirane oči podjetja, kako močno mora biti razvit aparat in kako važna je sposobnost gospodarstvenikov, ki upravljajo podjetje s tisočimi eksistenc. Ko to pišemo, pišemo z namena, ki je bil važen vedno in ki bo važen vedno, le čas mu je dal sedaj poudarjajočo nujnost. Dokler je vsega v izobilju, človek ne gleda kupov in zalog in domala ne ve, da je kje kak konec ter misli, da je vse samo po sebi jasno. Take preizkušnje, kakor vse preizkušnje gospodarske krize pa povedo več in so visoka šola za mnoge lahkoverne.

Kdo bi gledal po fleh, po kotih in jarkih za odpadki. Preveč jih je in jih zato skoro niti ne opazimo. Pa tudi premajhne in preneznatne so take skrbi in take pozornosti. Človek velikokrat ne ceni malenkosti. Toda najmanjši komad materiala naših surovin je suho zlato. Ne razmetavajte jih, skušajte jih videti, dajte jih na določeno mesto in videli boste, koliko vrednosti je v njih. Na raznih odpadkih so ljudje gradili blagostanje. Vsak najmanjši komad zavrženega žebila je surovina, je vrednost, ki pomeni, zbrana na pravo mesto, zaslužek in delo. Posebno je to važno za našo surovino — staro železo. Sklonite se in poberite ter dajte na vodna mesta, opozorite odgovorne in sodelavce, kajti istočasno boste ustvarjali red in snago po obratovalnicah.

Potrebno je, da se opozorimo tudi na take malenkosti, potrebno danes bolj kot kdaj prej, kajti le s tako pozornostjo in disciplino bomo doprinesli veliki del sodelovanja k skupnosti, od katere uspeha smo vsi odvisni. Bolj kot kdaj prej je danes potrebno polno in kvalitetno delo, ker le tako bo zmagovito prešlo vse neprimlike dobe.

Ing. Stanko Dimnik, Ljubljana:

Kako naj si uredimo naše domove za obrambo pred letalskimi napadi

(Dalje)

Za črpanje zraka skozi cedilo v zaklonišče se moremo posluževati tudi aparatov, ki jih sicer rabimo za izsesavanje prahu pri čiščenju stanovanja, samo da jih uporabljamo v obratni smeri.

Koliko zraka naj dovaja črpalka v zaklonišče? Poizkusi so dognali, da porabi človek na minuto 13 do 70 l zraka,

meščali s strupenim ogljikovim dvokisom.

j) Zasilni izhodi so nujno potrebni pri vsakem zaklonišču. Vhod v zaklonišče lahko zasujejo ruševine poslopja, zato naj bo omogočeno, da pridejo zaščitenci na plan skozi zasilne izhode. Vsako zaklonišče mora imeti vsaj en zasilni izhod, ki mora biti na nasprotni strani vhoda. Po možnosti naj bo več zasilnih izhodov. Pri višjih poslopih mora voditi vsaj en tak izhod po rovu toliko daleč na dvorišče, da ruševine poslopja nikakor ne bi mogle prekriti vhoda v rov. Angleži računajo, naj znaša dolžina takega rova toliko, kolikor je dolga kateta pravokotnega trikotnika, ki ga določa poševnica pod 65° od strešnega kapa poslopja.

Podzemski hodnik naj bo vsaj 1,8 m visok, 0,80 m širok in pokrit z železobetonsko ploščo.

Ostale zasilne izhode nam lahko nudijo kletna okna.

Za primer, če bi ruševine zatrpale vse izhode iz zaklonišča, moramo imeti v prostoru stalno pripravljeno orodje, to je nekaj krampov, lopat in vsaj eno železno lomilko (drog).

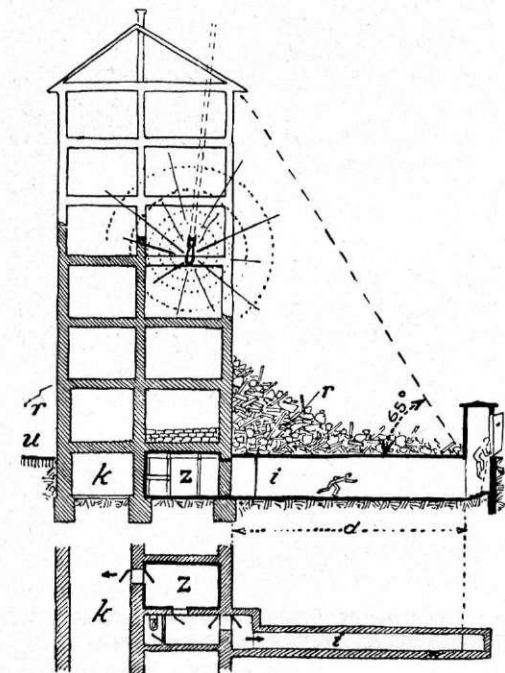
k) Označba zaklonišča je potrebna, da ga bodo mogli prebivalci najti takoj, ko jih bo napad presenetil.

6. Kaj naj pripravimo v notranjosti zaklonišča?

Treba je računati z dejstvom, da bomo morda morali prebiti v zaklonišču neprekinjeno ves dan ali celo več dni in noči. Zato si ga moramo opremiti z vsem potrebnim, da nam bo bivanje v njem čim udobnejše, da bomo lahko v njem prenočevali in tudi opravljali manjša dela. Nujna potrebna oprema bi bila:

a) Ležišča, to je postelje ali lesena ležišča, divani, naslanjači in v javnih zakloniščih vsaj klopi in stoli.

Nekaj konzerv, prepečenca, nekaj hrane v zaprti kovinski posodi in pitna voda istotako v zaprti posodi. Računati moramo z možnostjo, da bodo bombe poškodovale vodovod.

Slika 11

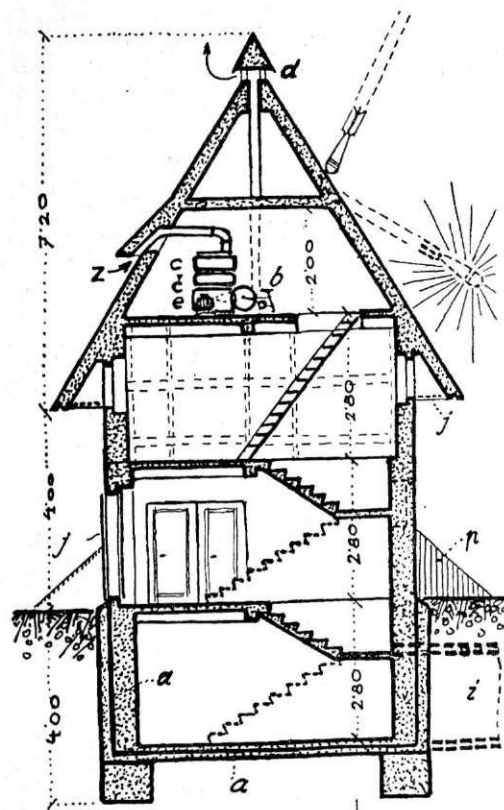
Prerez in tloris visokega poslopja z zakloniščem in zasilnim izhodom po hodniku na dvorišče

i = zasilni izhod po hodniku pod zemljo na dvorišče, d = potrebna dolžina hodnika, da izstop iz njega ne zasujejo ruševine, ki jo določa kot 65° , r = ruševine poslopja, z = zaklonišče, iz katerega vodi hodnik po ovinku, k = kletni prostor, v katerega vodi tudi zasilni izhod, u = ulica.

manj ko miruje, več ako naporno dela. Povprečno lahko računamo s 30 do 50 l dovajanega zraka na osebo v teku vsake minute.

Razsvetljava zaklonišča naj bo, če le mogoče, električna. Ker pa je treba računati z možnostjo, da bodo letalske bombe uničile elektrarno ali pretrgale daljnovod in bi v takem primeru ostali v zaklonišču v temi, je potrebno, da si omislimo nadomestilo, ki naj obstoji iz navadnih električnih žepnih svetilk ali pa iz rezervnega toka v akumulatorskih baterijah. Iz akumulatorskih baterij izhlapevajo strupeni plini, ki bi kvarili zrak v zaklonišču; zato moramo hraniti take baterije v kakem sosednjem prostoru zunaj zaklonišča. V sili uporabimo lahko tudi bicikel s svetilko na dinamo stroj, ki ga postavimo na stojalo ter poganjamo z nogami.

Nikakor ne pride za razsvetljevanje zaklonišča v poštev petrolejka ali pa sveča. Obedve potrebujeta za izgorjevanje kisik, ki bi ga jemali iz itak skromne zaloge zraka v zaklonišču in ga nado-

Slika 13

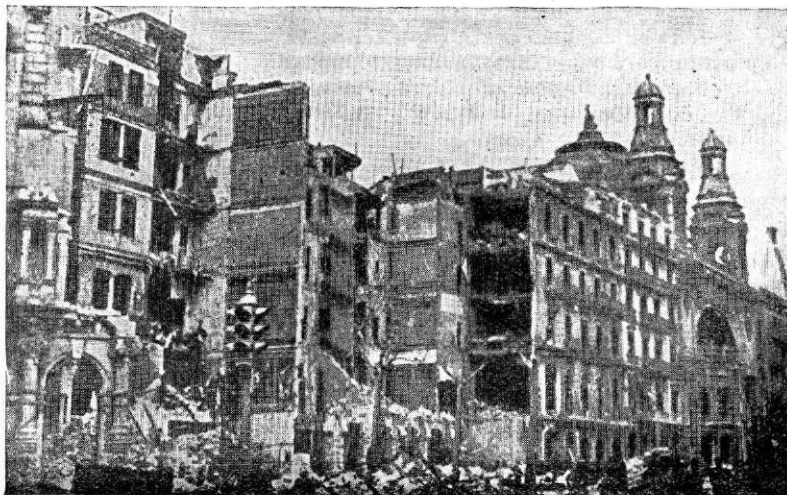
Stolpno zaklonišče na dvorišču

(za približno 30 oseb)

Ako ni mogoče, da si uredimo varno zaklonišče v kletnih prostorih ali v prizidku, potem si pomagamo s posebnim železobetonskim stolpom, zgrajenim v bližini poslopja. Tu je prerez stolpnega zaklonišča, tlorise kleti, pritličja in nadstropja glej na sliki št. 14

- a = asfaltna izolacija
- j = 15 mm debela jeklena plošča pri vhodnih vratih in pri oknih
- i = izhod za silo in zveza do poslopja po podzemnem hodniku
- d = dimnik
- z = zajem svežega zraka
- c = cedilo za čiščenje zraka
- $\checkmark$ = črpalka
- e = elektromotor
- b = nadomestni pogon s kolesom
- p = zasip s peskom

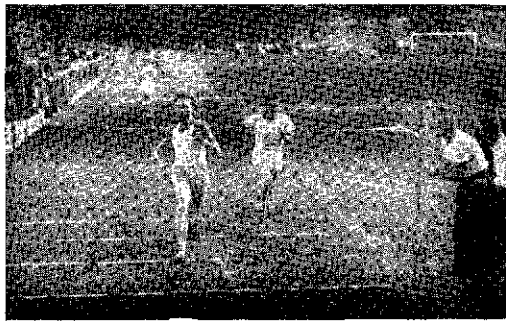
(Dalje.)

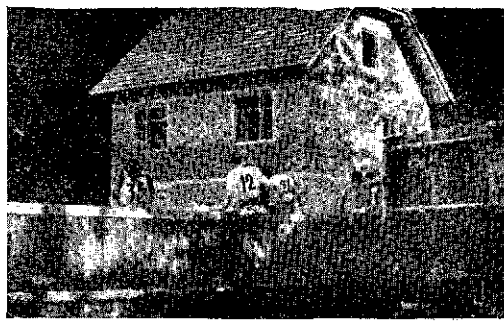
Slika 12

Učinek ene same bombe v Barceloni. Ruševine so zasule velik del ulice. Premer popolnega porušenja znaša okrog 60 m.

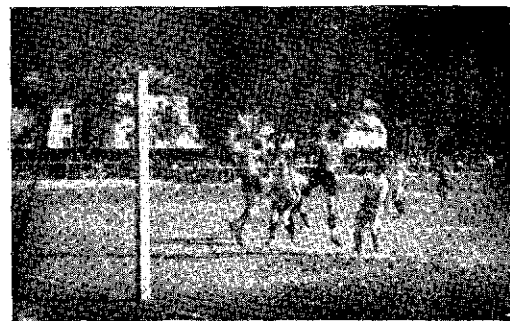
(Iz 'Glasnika za civilno zaščito', god. br. 1, Zagreb.)

Tekači pri teku čez zapreke pred ciljem

Čez ovire pri teku na 3000 metrov

Prizor z nogometne tekme Jesenice proti Javorniku

Kako si sami povzročamo težkoče

Kupil 200 kg sladkorja in jokal dalje . . .

Videli smo, kako je razburil začetek vojne in kako je tisto razburjenje ustvarjalo poteškoče takoj prve dni celo pri nas, kjer je vsako tako razburjenje brez vsake podlage. Če je bilo povzročenega kaj slabega, so to pač sami ljudje povzročili. Bilo je potrebno stotine člankov in objav, preden so ljudje verjeli in odstopili od ustvarjanja škode sebi in gospodarstvu.

V ilustracijo naj navedemo primer, ki kaže, kako si ob takih prilikah ljudje sami škodujejo: Gospodinje in največ take, ki se sicer morda redko zanimajo za kake nakupe, so slišale, da je vojna. Kje, to je vseeno, vojna je in to znači, da mora biti tudi pri nas slabo. Takoj v prodajalnicah, takoj po trgovinah. Tam se je zbralo ogromno takih nakupovalcev. To ni ostalo neopaženo. »Vse kupuje, hitimo, da ne zamudimo, zmanjkalo bo...« Srečal sem tako gospodinjo. Vsa solzna je bila in komaj par besedi, pa zopet do druge prodajalnice. »No, kaj pa je tako žalostnega?« »Oh, vojna je in nakupujem, vsega zmanjkuje in sladkorja že ne morem dobiti več, sladkorja in riža...« »Koliko pa ste ga komaj mogli dobiti?« »Včeraj sem ga kupila 75 kg, danes pa sem ga dobila le še 25 kg«, »pa to je komaj za eno leto...« Potem je zopet jokala dalje.

Saj človek vse razume, prav vse, kar si kdo izmisli, vendar je to le malo odveč. Če bo ta kupil 200 kg sladkorja, oni

pol vagona riža, ta zopet 20 vreč moke, potem je jasno, da bo moralo zmanjkati nekje. Križ je potem še tam, da tisti nakupovalci nagrmadijo po kletah in shrambah zaloge, a se potem še vkljub zalogam tepejo z ostalimi kupovalci za nadaljnje količine po prodajalnicah in vpijejo. Pokupijo vse, potem pa jadikujejo, da ni nič več. Nazadnje se tisti sladkor, se tista nagrmadena moka pokvari in zadeva je uničena za nje in za druge, ki bi radi sproti kupovali.

Ta furija škoduje. Nimajo vsi toliko denarja, da bi mogli nakupiti po 100 kg sladkorja, po pol vagona riža itd., zato je tudi krivično, da se eni enostransko založijo, ker drugim odvzamejo še tisto redno možnost nakupa. Če ima na primer trgovec 800 kg sladkorja in pridejo 4 stranke vsaka po 200 kg, je jasno, da bodo vse ostale morale zvedeti da »sladkorja ni več«. Delavske in nameštenske in številne druge družine pa naj potem čakajo na nove zaloge, ki jih bodo gotovo zopet pokupili člani furije.

Če torej kje opazite kake take založbe, javite jim, da delajo škodo drugim in če se zaloge uničijo, tudi narodnemu gospodarstvu. Vsi moramo živeti, vsi in ne samo oni. Bolj važno je, da vsi živijo, kot pa samo tisti, ki mislijo, da morajo imeti masovne zaloge.

Če vse pokupiš, potem pač ni več, to je jasno vsakemu!

Kam lahko privede vojna vihra?

V gospodarskem delu poznanega časopisa »Neue Zürcher Zeitung« z dne 7. septembra t. l. je prinešena gospodarska razprava, ki prikazuje gospodarske prilike, ki jih povzroča vojna v sicer še tako organizirani državi. Ni mogoče prebrati, da bi se posledice vojne ne čutile samo na umiranju, stradanju in trpljenju ljudi, na propadu vzgoje, moralnega in socialnega življenja, kajti ruši se tudi gospodarski obstanek na splošno. Omenjeni list piše o zadnjih gospodarskih ukrepih v Nemčiji čisto in izključno na gospodarskem in denarnem polju in pravi: Četudi so v zadnjih letih v Nemčiji dopovedovali, da je denar le neke postranske in druge vrednosti, so sedaj v ospredju prav finančna vprašanja. Poznana je akut-

na denarna kriza ob koncu lanskega leta. Tudi novi finančni načrt se ni izkazal kot zadovoljiv. Vplivi nove politike Nemčije so baje postavili ves gospodarski in finančni program narobe. Nemška vlada je nedavno pristopila k čisto vojaškemu gospodarskemu načrtu. Ministrski svet za državno obrambo Nemčije je izdal odredbe, ki bodo po mnenju zgoraj omenjenega lista globoko zadele vse nemško gospodarstvo.

Ta uredba o vojnem gospodarstvu utemeljuje v uvodu, da mora vsa nemška skupnost prispevati za obrambo domovine. Vojaki na bojnih poljih, ostali pa z omejitvijo zahtev po ugodnostih življenja. Dalje predpisuje uredba kazni za vse tiste, ki bi uničevali, poškodovali ali za-

drževali za življenje važne surovine in izdelke, kakor tudi denar. Predvidene so zaporne kazni in celo smrt.

Dalje predpisuje uredba vojni davek na vse one, ki imajo letni dohodek večji od 2400 mark (več kot 200 mark na mesec). Ta dodatni davek znaša 50 % pridobitnega davka, toda maksimalno sme doseči le 15 % vseh dohodkov. Pridobitni davek in ta vojni dodatek skupaj smeta znašati največ 65 % vseh dohodkov, kar jih kdo ima. Tobak in vino sta novo obdavčena s pribitkom 20 %. Davek na žganje se zviša od 275 na 375 RM za hektoliter. Prav tako pri vinskih sokih itd. Ta uredba je stopila v veljavo 11. septembra.

Vse pokrajine in mesta morajo prispevati 15 % povišanje dosedanjih davčnih dohodkov. Poviša se zemljiški, uslužbenski in obrtniški davek od 2 in pol do 10 %. To vse brez vsakih povišic temeljnega davka v tem letu.

Plače se reducira. Vse doklade za nadurno, za nedeljsko in nočno delo odpadejo. Določila o dopustih in drugih ugodnostih izgubijo vsako veljavo. Zopet kazni za prekrške.

Prostovoljni prispevki za kake podporne sklade ali tudi vojne svrhe se ne štejejo v olajšavo zgornjega. List piše dalje o posledicah teh uredb na gospodarskem in socialnem polju, kjer pa so omenbe že tendenčne in jih ne prinašamo.

ZAHVALA.

Zadela me je velika nesreča. Izgubil sem ženo, oba otroka in brata. Iskreno sočustvovanje, ki so ga ob tej nesreči izkazali prijatelji, znanci in ostalo prebivalstvo, mi je bilo v edino tolažbo.

Bog povrni vsem, ki so se spomnili pokojnih in so darovali cvetje in jih z menoj spremili na zadnji poti.

J. Ravnik.

Naši jubilanti

Naši jubilanti. K poročilu jubilanta Ant. Rozmana v zadnji številki moramo dodati še nekaj zanimivih podatkov. Tako pravi, da so v tistem času, ko je prišel on h KID, delali še po 12 ur na dan. Ob nedeljah so delali po 18 ur. Praznikov tisti čas še niso praznovali. Kot vrtničar je zaslužil 15 goldinarjev na mesec. Postopoma se je zaslužek večal. Trpeli so veliko. Peči v martinarni so nakladali z rokami in brez vsakih naočnikov.

Za močno Jugoslavijo

„Moč kake države se izraža v njenem letalstvu. — Zato nam ni treba biti žal naporov, da dvignemo naše letalstvo do tiste višine, ki ustreza našemu položaju in značaju v kulturni skupnosti naroda . . .“

PAVLE

Konec avgusta je priredil jeseniški Aero-klub velik letalski miting na novem letališču pod Rodnami. Jadranci visoke Gorenjske so nastopili pred 7000 gledalci in pokazali resnično lepe uspehe svojega idealnega dela — pod vodstvom pilota g. Ručigaja. Prireditvi jeseniškega Aero-kluba, ki deluje pod predsedstvom g. inž. Rekarja, so pri tej prireditvi šli na roko najbolj odlični piloti in letalske edinice, tako da je bila prireditev prava letalska manifestacija. Prireditvi je prisostvoval zastopnik Nj. Vel. kralja. Od pokroviteljev se je osebno udeležil mitinga predsednik KID g. A. Westen, ki je požrtvovalnim jadralcem odkazal znatno podporo. To važno prireditev so posetili še podpredsednik KID g. A. Prapratnik z gospo soprogo, ki je bila botra novi jadrilici,

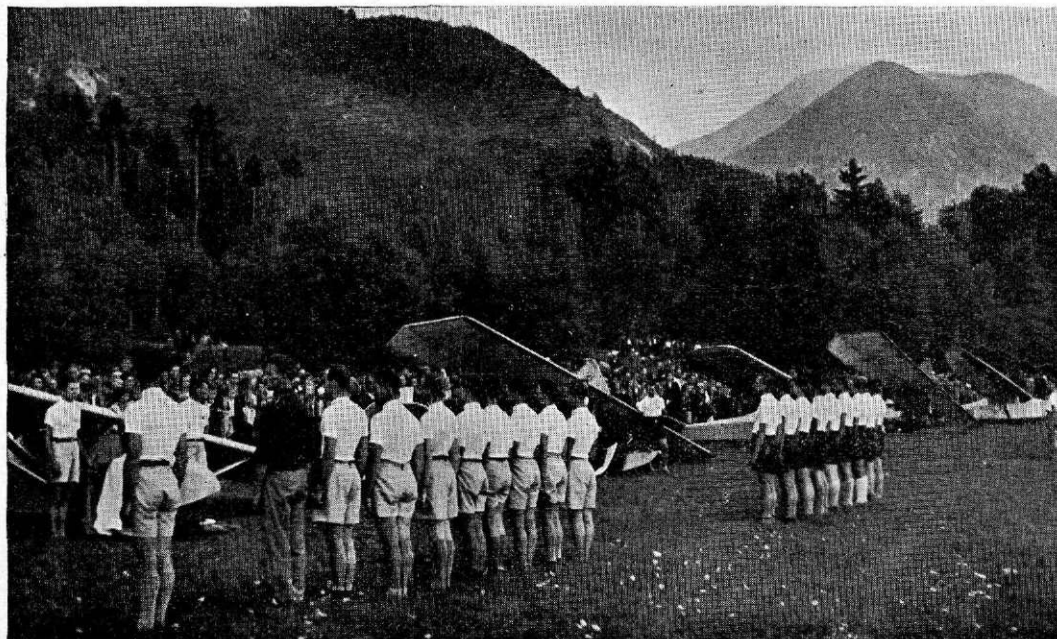
gen. ravnatelj KID g. C. Noot, tehniški ravnatelj KID g. dr. inž. Klinar z gospo soprogo, ki je bila botra krstu druge nove jadrilice. Jeseniške jadralce je posetil tudi posle vodeči predsednik jugoslovanskega Aero-kluba g. inž. Tadija Sondermayer iz Beograda in se pohvalno izrazil o delu in napredku gorenjskih jadralcev.

Zastopnik Nj. Vel. kralja .
čestita pilotu g. Ručigaju po raportu

Novo jadrilice
so bile blagoslovljene

Zbor jadralcev in letal jeseniškega Aero-kluba

Opozorilo!

Vkljub vsem opominom se vzdržuje navada, da nadlegujejo interese za sprejem v službo pri KID in celo za oprostitev od vojaških vežb naše nameščence in svoje po privatnih stanovanjih od jutra do večera. Ponovno in odločno opozarjamo vse prizadete, da je tak način intervencij absolutno nedopusten in vnaprej načelno neuspešen. Vse prošnje in intervencije je izročiti pismeno, kar velja brez izjeme za vsakogar. Le na ta način je mogoče, da se bodo mogle v teh težkih časih, ko mora vsak nameščenec izvrševati svoje službene posle pod otežkočenimi pogoji, izvrševati intervencije, v kolikor je to sploh mogoče, v redu. Ponavljamo, da bo vsaka drugačna intervencija na privatnih stanovanjih nepreklicno odklonjena. Prosimo naše sodelavce, da v dobrem tolmačijo in naš opomin prizadetim.

Gospodarske novice

Uvoz starega železa. Naša železarska industrija potrebuje veliko količino starega železa. Ker imamo doma radi relativno male potrošnje zelo malo te surovine, staro železo uvažamo. Uvoz starega železa je v zadnjih petih letih znašal:

leta	uvoženih ton starega železa
1934.	16,664
1935.	32,463
1936.	43,022
1937.	26,126
1938.	35,284

Največ smo uvozili starega železa iz Amerike, Holandije, Švice, iz Britske Indije, Grčije, Francije, Nemčije, Egipta in iz francoskega Maroka. V manjših količinah pa nabavljamo staro železo domala iz vseh kontinentov in otopij sveta.

Bolgarski premog za Jugoslavijo. Z ozirom na mednarodno situacijo bomo menda povečali uvoz dobrega premoga iz Bolgarije. Premog bomo dobivali iz rudnikov Pernik. Toda ta uvoz ne bo nič novega, ker smo že l. 1936. uvozili več tega premoga in tudi pozneje se dobave niso povsem ustavile. Znači torej, da bo oskrba s premogom popolna, poleg tega pa bodo seveda polno zaposleni naši domači premogovniki.

Izvoz svinj na bivšo Češko in v Nemčijo zopet deluje. Radi vojnih zapletljajev je v začetku meseca prenehal naš izvoz svinj v protektorat in v Nemčijo. Sedaj se je ta naša trgovina zopet odprla in so zadržki odstranjeni. Tedensko dobavimo po 2000 komadov in to po pogodbah 1000 za Nemčijo, 1000 pa za bivšo Češko.

Vlada ruskih delavcev in kmetov je sklenila, kakor piše »Jug. kurir«, da bo dobavila Nemčiji nafto in drva. Kakšne količine te robe bo dobavila vlada ruskih kmetov in delavcev še ni objavila.

Največ vinogradov in vina ima in pridela Francija s 4 milijoni hektarov vinogradov, potem Italija s 3,4 milijona hektara, dalje Španija z 1,5 milijona hektara, Madžarska s 377,000 kat. johov, Portugalska, Romunija, Kalifornija, sledi Jugoslavija s 180.000 ha, Nemčija s 125 tisoč hektarov, dalje Čile itd. Najcenejše vino imajo zato v Franciji.

Število visokih peči v obratu je znašalo meseca avgusta v Združenih državah Amerike 138. Konec julija 1939. jih je bilo v obratu le 127. Dnevna produkcija znaša 86 tisoč ton.

Razdejanje Koroške Bele na Gorenjskem po letalskem napadu dne 14. avgusta 1917.

Nova tvornica cementa v Jugoslaviji. Na desni strani Donave, začeni od Iloka pa do bližine Beograda, je nagrmedenega mnogo odličnega materiala, ki je odlična surovina za izdelavo portland cementa. Vso to mrtvo maso bo po najnovejših vesteh začela izkoriščati industrija. Podjetje Bat'a, ki ima smisel in organizacijo za take koristne in tudi dobičkonosne stvari, bo zgradilo tam novo tvornico cementa. Zopet bodo gradili, zopet bo prospevala podjetnost, zopet ljudje zaslužili in raslo bo blagostanje. Tam se sedaj podijo močvirne rase in nikogar ni, ki bi se pobrigal za boljši obstanek ljudstva. S podjetnostjo bo raslo blagostanje. Pozdravljamo to in vsako podjetnost, ki koristi ljudstvu in državi.

Nova tvornica šamotnega materiala v Mladenovcu. V okolici Mladenovca in Arandjelovca se nahajajo velike količine primerne glinice za izdelavo šamotnega materiala. Na tem mestu bo zgrajena nova tvornica za šamot. Nedavno je bila taka šamotna tovarna zgrajena v Darosavi. Za terene pri Mladenovcu se je baje zanimala tudi KID, ki potrebuje veliko takega materiala za lastne potrebe. Letna kapaciteta te nove tvornice, katere centrala bo menda v Štorah pri Celju, bo imela kapaciteto 5000 ton šamotnega materiala letno.

Kaj vse ima banovina Hrvaška — piše statistični pregled. Navajamo le nekatere stvari: njiv ima 23 % v primeri z vsem ozemljem Jugoslavije, vrtov 33 %, pašnikov 31 %, vinogradov 41 %, češenj pridelava 34 %, limon 58 %, smojev pridelava 86 %. Konjev ima 31 %, oslov 36 %, mežg in mul 57 %, goveda 27 %, itd.

Pri nas pa cene pšenice navzdol. Cena pšenice je bila določena uradno, da špekulanti niso mogli pritiskati na znižanje. Znižanje pa je prišlo v kljub temu, ker proizvajalci niso mogli prodati vsega ustanovi Prizadu in so morali prodajati tudi privatnikom. Nekako čudno se to sliši, toda mora se ščititi cena za proizvajalce, kajti veržniki bi poceni kupili, potem držali in nazadnje od sile drago prodajali.

Za naše gospodinje

Mešano sočivje v kislu (mixed pickles).

Pest zelenega in rumenega stročjega fižola, pest oluščene graha, nekaj lepih karfiolnih cvetk, na lepe, z dresirnim nožem narezane rezine rdečega korenja in nekaj kolesc zelene skuhamo ne premeško vsako posebej v slanem kropu. Nato vse skupaj odcedimo in ohladimo. Medtem zavremo dober kis, mu pridenemo nekaj lepih olupljenih šalotk, nekaj kolesc hrena, nekoliko vršičkov pehtrana in nekaj zrnca celega popra. Zdaj vložimo zelenjavo, in sicer tako, da okusno menjavamo barve, v neprevelike kozarce, zalijemo z ohlajenim kisom, vlijemo na vrh olja, zavezemo s pergamentom in shranimo na temnem in hladnem prostoru. (Ko zavre kis, mu pridenemo soli, in sicer na 1 l kisa 2 dkg soli.)

Češpljeva omaka.

$\frac{1}{2}$ kg češplj skuhamo do mehkega in jih pretlačimo skozi sito. Razbelimo 3 dkg masti, pridenemo 2 dkg moke in ko svetlo zarumeni, še 2 dkg drobtin, ki jih tudi nekoliko prepražimo. Prežganje zalijemo s češpljevo vodo, pridenemo pretlačene češplje, osladimo po okusu ter odišavimo s klinčki in z limonovo lupinico.

Kako se ohranijo češplje v kislu?

Češplje v kislu so zelo okusne. Napraviš jih takole: Dozorele češplje se operejo in se nato na 4 do 6 mestih nabodejo z iglo. Tako pripravljene češplje denemo v kipečo raztopino sladkorja v vinskem kislu, kjer ostanejo samo toliko časa, dokler ne začnejo prve češplje pokati. Potem vlijemo češplje v kozarec in jih nato zalijemo z oslajenim kisom, v katerem so se prej parile. Na vsak kilogram češplj se računa pol litra najfinejšega vinskega kisa in 33 dkg sladkorja. Za duh in boljši okus je pridetj malo sladke korje in nekaj nageljčkov. Dobro je tudi raztopino, preden ž njo zalijemo češplje, ponovno pokuhati, da se nekoliko zgosti. Končno zapremo kozarce s pergamentnim papirjem.

Malo kozmetike

Važnost medu.

Čebele in njihov sladki med so poznali že prastari narodi.

Dovolj znano je, kako presenetljive uspehe v zdravljenju so pogosto dosegli z medom. Med bi moral spadati k naši vsakdanji hrani, zlasti bi ga morali zauživati oni, ki imajo slab želodec in leno črevesje. Pomaga pri zasluženju želodca in črevesja, prav tako pa tudi pri zasluženju dihalnih organov.

Med poživlja.

Med pospešuje otroku rast in krepi telo proti nalezljivim boleznim. Pri rednem uporabljanju se pomnože krvna rdeča telesa. Tudi bolni živci se pomirijo in se v splošnem izboljša vse človekovo počutje.

Med pomaga tudi pri nespečnosti. Če ne moremo zaspati, vzemimo žličko medu v kozarcu vode. In važno je, da spimo veliko, spanje je vir vse lepote.

Med koristi tudi pri izčrpanosti in utrujenosti, pri športu in potovanju. Je najnedolžnejše zdravilo, zraven pa tako sladko ter nenadomestljivo za mladino in starejše ljudi.

Zdravje in lepota.

Kjer je zdravje, tam je lepota in sta nerazdružljivi. Najpopolnejša lepota ni učinkovita, ako ni svežosti, čilosti, čiste polti, poživljene z mladostnim zdravjem.

Treba je predvsem odstraniti nedostatke, kake podedovane napake pa tudi posledice slabe prebave.

Kajti nemogoče je na nezdravi podlagi kožnih ali notranjih bolezni ustvariti lepo zunanost z lepotičnimi sredstvi.

Pomožna higiena tvori podlago, na kateri se potem razvija in utrjuje lepota do visoke rasti.

Za dobro voljo

Varčnost.

Kako to, da imaš samo na eni strani polikano obleko?

Zato, ker je ceneje. Grem k fotografu, da me fotografira v profilu.

Sreča ali nesreča.

Vedno sem imel srečo v ljubezni.

Pa se vendar nisi oženil?

Pa saj to je bila tista sreča, ki sem jo imel.

Zareklo se mu je.

Vi, gospod Ščetina, kdo pa je bila tista goska, s katero sem vas včeraj videl?

Že dobro — samo prosim vas, ne povejte tega moji ženi!

Ali nič ne ve o tem?

Seveda ve — saj je bila ona tista goska.

Popravi!

V članku gen. tajnika KID gosp. dr. Maksa Obersnela, ki je bil priobčen v predzadnji številki na strani 8., sta bili pomotoma povzročeni dve besedni napaki, ki sta sicer manj vidni, toda bistveno važni za pravilno razumevanje.

V naslovu beri mesto »izpolnjevanje« — pravilno **izpopolnjevanje**.

V prvem stolpcu beri od tretje na četrto vrsto mesto »prisiljen« — pravilno **prisilen**.